

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – शास्त्री-२ (SEM-4)	प्रश्नपत्रम् – ८	गुणाः - ७०
विषयः – वास्तुशास्त्रम्	CE-2.4.8	समयः - ३ तः ६
दिनाङ्कः – २६/४/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – वास्तुसौख्यम्	

	प्रथमान्वितिः - १	
प्रश्नः - १	द्वयोः सान्वयं व्याख्यां कार्या ।	०८
	<p>(१) यः शालायास्तृतीयांशस्तेन कार्या तु वीथिका । यद्यग्रतो भवेद्वीथी सोष्वीषं नाम तद् गृहम् ॥</p> <p>(२) कपिशीर्षं प्रमाणैश्च पाषाणैः पूरयेद् दृढम् । खातं तत्तु समं कृत्वा ततः प्राच्यां प्रसाधयेत् ॥</p> <p>(३) वास्तुज्ञानं प्रवक्ष्यामि यदुक्तं ब्रह्मणा पुरा । ग्रामसङ्घपुरादीनां निर्माणं सूक्ष्मतोऽधुना ॥</p>	
प्रश्नः - २	एकस्मिन् विषये विस्तारेण वर्णनं कुरु ।	०८
	<p>(१) ध्रुवादिषोडश भवनानां संज्ञा तथा फलानि विवेचयत ।</p> <p>(२) सर्वतोभद्रादिशालानां वर्णनं लिखत ।</p>	
प्रश्नः - ३	एकस्मिन् विषये टिप्पणीं लिखत ।	०२
	<p>(१) वर्धमानशालाविचारः ।</p> <p>(२) गृहविन्यासविचारः ।</p>	
प्रश्नः - ४	अधोलिखितयोः द्वयोः उत्तरं लिखत ।	०२
	<p>(१) “वास्तुसौख्यम्” ग्रन्थे कति विभागाः ?</p> <p>(२) “वास्तुसौख्यम्” ग्रन्थस्य कर्ता कः ?</p> <p>(३) एकशालानिर्माणं फलम् किम् ?</p> <p>(४) त्रिशाला भेदः कति ?</p>	
	द्वितीयान्वितिः - २	
प्रश्नः - ५	द्वयोः सान्वयं व्याख्या कार्या ।	०८
	<p>(१) प्रदक्षिणां गतैः सर्वैः शालाभित्तेरलिन्दकैः । विना परेण द्वारेण नन्द्यावर्तमिति स्मृतम् ॥</p> <p>(२) महानसेऽग्निशालायां गृहे चाग्न्युपजीविनाम् । धूम्रं दद्यात् तथा श्वानं यवनान्त्यजयो गृहै ।</p> <p>(३) चैत्ये भयं ग्रहकुलं वल्मीकश्च भ्रसङ्कुले विपदः । गर्तायान्तु पिपासा कूर्माकारे धन-विनाशः ॥</p>	
प्रश्नः - ६	एकस्मिन् विषये विस्तारेण वर्णनं लिखत ।	०८
	(१) शल्यशोधनविधिः विशदं विवेचयत ।	

	(२) शङ्कूस्थापनं विस्तारेण विवेचयत ।	
प्रश्नः -७	द्वयोः टिप्पणीं लिखत ।	०४
	(१) वृक्षविचारः । (२) भूमिपरीक्षाविधिः । (३) द्विशालावर्णनम् । (४) ब्राह्मणादि गृहाणां शालाप्रमाणम् ।	
प्रश्नः -८	अधो अङ्किताः पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।	०५
	(१) गृहनिर्माणे नक्षत्रादिज्ञानार्थं सूत्रं किम् ? (२) सिंहआयस्य फलं किम् ? (३) शल्यः कति ? के च ते ? (४) युवराजगृहप्रमाणम् अङ्गुलमानानुसारं लिखत । (५) प्राचीनकाष्ठानि नूतनगृहे शुभं न वा ? (६) पाकशालायां शुभआयः किम् ? (७) ध्वज-आयः कस्मिन् दिशि वर्तते ?	
	तृतीयान्वितिः - ३	
प्रश्नः -९	द्वयोः सान्त्वयं व्याख्यां लिखत ।	०८
	(१) श्रेष्ठं नन्धावर्णं सर्वेषां वर्धमानसंज्ञं च । स्वस्तिकरुचके मध्ये शेषं शुभदं नृपादीनाम् ॥ (२) गृहेषु कर्महस्तेन मानं स्वामिकरणे वा । देवतानां तु हर्म्येषु कर्महस्तेन केवलम् ॥ (३) मालतीं मल्लिकां मौचां चिचां श्वेतां पराजिताम् । वास्तुन्यां रोपयेद्यस्तु स शस्त्रेण निहन्यते ॥	
प्रश्नः -१०	एकस्मिन् विषये विस्तारेण वर्णनं कुरु ।	०८
	(१) गृहनक्षत्रस्य राशिज्ञानं चक्रं विवेचयत । (२) गृहनिर्माणे द्रव्याद्रव्य विचारः लिखत ।	
प्रश्नः -११	द्वयोः टिप्पणीं लिखत ।	०४
	(१) तिथिवर्णनम् । (२) ब्राह्मणादिगृहप्रमाणम् । (३) वृषवास्तुचक्रम् । (४) गृहनिर्माणे ग्राह्यकाष्ठानि ।	
प्रश्नः -१२	अधोलिखितयोः पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखन्तु ।	०५
	(१) पाकरवृक्षः दक्षिणे शुभं न वा ? (२) शङ्कूलक्षणं लिखत । (३) क्षत्रियाभूमिलक्षणं लिखतु । (४) शूद्राभूमिलक्षणं लिखतु । (५) विद्याभ्यासः कक्षः कुत्र प्रयुज्यते ? (६) चतुशालाभेदः कति ? (७) एकशालाभवनस्य फलं किम् ?	
